Cyklistický výjazd
do Badínskeho pralesa a na Gavúrky

Realizoval: Cykloturistický klub LEŠŤAN
Účasť členov klubu: MVDr. Michal Ondovčík
Termín výjazdu: 5.9.2010
Dĺžka presunu: 107 km
Materiál, ktorý bol použitý k spracovaniu prezentácie:
- text a mapka – internet, MVDr. Michal Ondovčík,
- fotografie – MVDr. Michal Ondovčík.

Badínsky prales

Badínsky prales patrí medzi najstaršie chránené územia na Slovensku. Biotop tvorí vzácna človekom len minimálne dotknutá pralesová jedľová bučina. Prales navštívil v roku 2000 princ Charles.

Prales sa nachádza v juhovýchodnej časti Kremnického pohoria 10 km juhozápadne od Banskej Bystrice. Toto územie je chránené od roku 1913, čím sa radí k najdlhšie zákonom chráneným rezerváciám na Slovensku.

Pôvodná rozloha bola 20,51 ha, no neskôr bolo územie rozšírené na dnešných 30,70 ha. V roku 1994 získal prales štatút národnej prírodnej rezervácie, pretože je pozostatkom pôvodných prirodzených karpatských lesov. Pralesovitá jedľová bučina s prímesou smreka, javora, jaseňa a bresta je zaujímavá výskytom mohutných jedlí bielych (200 – 400 ročných, najvyššia má výšku 46 m a obvod kmeňa 553 cm) a bukov lesných (obvod kmeňa 496 cm). Prechádzka v tieni týchto mohutných stromov je nezabudnuteľným zážitkom, málokde máte možnosť vstúpiť do pôvodného prastarého lesa nedotknutého ľudskou činnosťou.

Brest väzový, ktorý sa stal ohrozeným druhom tu má početné zastúpenie. Niekoľko sadeníc mladých stromov si do rodného Anglicka odniesol aj princ Charles. Prales je domovom mnohých chránených druhov nielen flóry, ale aj fauny (rys ostrovid, mlok

karpatský, fúzač alpský...). Z dôvodu čo najmenšieho zasahovania človeka do tohto unikátneho biotopu sa v pralese odstraňujú len kmene stromov, ktoré ohrozujú premávku na lesnej ceste.

Národná prírodná rezervácia **Badínsky prales** je podľa zákona o ochrane prírody a krajiny pre verejnosť úplne uzatvorená. Vstup do pralesa je možný len pre odborné exkurzie so sprievodcom z Lesov SR, Odštepný závod Slovenská Ľupča, pracovníkmi Štátnej ochrany prírody SR, Lesníckej fakulty TU vo Zvolene alebo vedecko-výskumných inštitúcií.

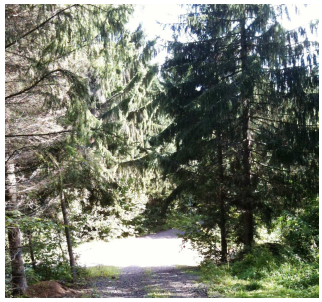

Gavúrky

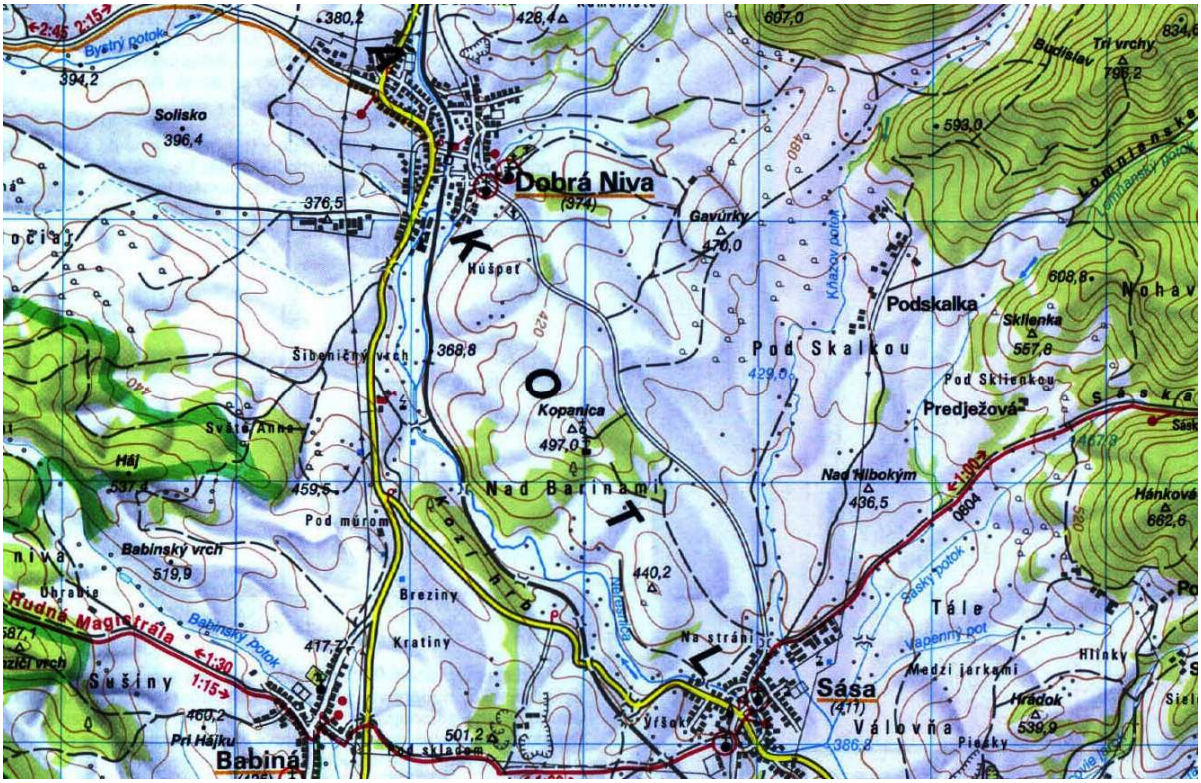

Chránený areál sa nachádza severne od ovce Sása, cca 1,5 km západne od obce Dobrá Niva medzi kótami 470 a 444. Hlavným dôvodom ochrany je zachovalý dubový háj

panónského charakteru s mimoriadnou diverzitou entomofauny. Fyziognómiu ekosystému určujú mohutné exempláre duba letného a cerového, ku ktorým sa primiešava javor poľný a po obvode , najmä na východnej strane sa rozširuje *Betula pendula.* Krovinné poschodie zastupuje *Rossa canina agg., Crataegus laevigata.* Okrem druhov pasienkových stanovíšť sú v území sporadicky zastúpené i rastliny teplomilných lúk a strání napr. *Hypericum perforatum, Thymus pulegiodes, Inula oculus- christi.* Najcennejšou časťou fauny je hmyz, najmä chrobáky (*Coleoptera*). Z vtákov boli zaregistrované *Perdix perdix, Strix aluco, Cuculus canorus, Buteo buteo, Falco subbuteo, Falco tinnunculus, Columba palumbus, Ciconia ciconia, Ciconia nigra, Pernis apivorus, Accipiter gentilis,* z obojživelníkov *Bombina variagata, Rana temporaria,* z plazov *Lacerta agilis, Coronella austriaca.* Územie je charakteristické prenikaním teplých panónskych a mediteránnych druhov. Chránené územie predstavuje v okolitej intenzívne poľnohospodársky využívanej krajine interakčný prvok a biocentrum s početným a trvalým výskytom chránených a v červených zoznamoch evidovaných druhov. Gavúrky sú ojedinelým panónskym hájom, čo do rozsahu a zachovalosti, jedinečným územím na Slovensku.

CYKLO-TURISTICKÝ KLUB
"LEŠŤAN"
ÚSEV LEŠŤ

MVDr. Michal Ondovčík